

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat

20 cms.

ANY IV. N.º 113

21 GENER 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA

DINERS, DINERS!

Ara tot va a onades. L'estiu passat, una onada de calor; ara, una onada de fred, que ha arribat fins ací. D'Hongria, una onada de falsificació de bitllets; i per tot arreu onades de diners o de deutes (que també són diners al revés).

I d'aquesta onada de diners, ací també alguna cosa ens en toca. Però és més xerrameca i ganes de cridar que altra cosa. Ha fet bé el govern de fer dir a la premsa que "mutis" de les reformes tributàries. El govern sap prou bé que això és un queixar-se per vici, i que tot és dir mal d'avui i bé d'ahir... per no pagar.

Però, oh, cal pagar: diners, diners!

Pagar ha estat sempre una cosa que no va bé per als qui han d'afluixar l'armilla, i que va de primera (s'entén rebre els diners que els altres paguen) per al govern. La cançó és molt vella; i sempre les grans qüestions d'aquí han vingut. Ja ho diu aquell personatge de "L'Alegria que passa", que de tot fa broma, tot s'ho tira a l'esquena, tot per a ell és barrila; però quan es tracta de diners, ah, aleshores "això és sagrat!", diu, molt seriosament.

No. Mai no ha vingut bé pagar. Sempre, fins i tot quan hom pagava

amb "quatre quartos" pagava massa, excessivament.

I això d'"el contribuent escanyat" és una frase que tota la vida que la

sentim a dir, i abans i tot de néixer. Que ho digui aquesta pobra bestiola que se'ns ofereix en un exemplar d'"El Papagayo", periòdic de Barcelona de l'any 1842: fa prop de cent anys!

2. - EL BORINOT.

**Lladregots a la torre,
o el somni d'una nit de...**

El senyor Jeroni estava fins al capdamunt pel que li passava amb el galliner. Sempre que anava a casa el fuster, a veure si estava llest, li contestava: — La setmana que ve, li ho donaré!—Passaven setmanes i més setmanes, i el galliner no anava endavant. Cansat, el senyor Jeroni li'n digué quatre de fresques i el fuster, en veure la cosa mal parada, féu un esforç, i en un parell de dies el va deixar llest del tot.

Quan el fòtil quedà instal·lat a la torre, el senyor Jeroni, escarmentat del fuster, féu ell mateix les obres complementàries. Com home pràctic, enginyós, que sabia sortir-se de tot, i que no reculava davant de cap obra per difícil que fos (sabia desembussar una aigüera, adobar un morrió de gos, reparar una ratonera, i posar-se un pedaç a unes calces), construï una menjadora amb compartiments per evitar les baralles de l'aviram. Una bevedora automàtica, una porta de la seva invenció, que, per mitjà d'un mecanisme molt enginyós s'obria quan els galls feien "quiriquiquí", i es baixava a posta de sol; una tanda de compartiments per pondre ous, amb un fons de tela en forma d'embut, de manera que en pondre les gallines, els ous queien al fons de la bossa i fora de l'abast de les gallines, que així no podien cruspir-se'ls. El galliner enllestit fou habitat per una nombrosa població de aviram: gallines, oques i ànecs, i uns quants conills gegants de raça.

Al cap d'un parell de dies d'haver deixat instal·lada l'aviram, el senyor Jeroni sortí de casa seva per anar a la torre a netejar la gàbia i renovar les provisions d'aigua, segó i blat de moro. Com que era vigília de festa, i el tramvia anava ple, es tingué d'aconterar d'anar dret a la plataforma. El viatge, que durà més d'una hora, fou un suplici per al bon senyor: un ull de poll, més gros que un cigró, rebé una sèrie de trepitjades que li feren veure un seguit de sistemes planetaris. Per poc, treu els budells amb el baf d'aiguarent d'un carreter que anava al seu costat. Tingué qüestions amb un passatger perquè, sense voler, amb un cop de colze li abonyegà una paperina de neules, que es tornaren engrunes; amb el conductor del tramvia, perquè li va endossar una pesseta sevillana, i després li ho negà amb tota la tranquil·litat.

Quan el tramvia arribà a la travessia del carrer que duia a la torre, baixà tot furgant entre la gent que ocupava la plataforma. Quan trepitjà terra, respirà profundament, s'eixugà la suor, es tragué la pols de les calces i emprengué la pujada que conduïa al xalet. Carrer amunt, fou un segon suplici: relliscà en trepitjar un tomàtec (per un voler del Cel, no caigué estirat en terra); quan havia donat dues passes, un bufarut se li endugué el barret, que va anar a encastar-se damunt les canyes d'una mongetera; en provar d'heure'l, tingué raons amb un pagès que el recriminà per haver-se ficat dins del seu hort. Torna i al mig del carrer, ensopega amb un gossarro negre i pelut que se li tira al damunt, amb uns ullalls que feien feredat, i, amb l'espant, mig encegat fica un peu

en un tou de fang... Enquimerat, el senyor Jeroni maleí la torre, el lloc on l'havia feta, les gallines, els pagesos, el cobrador del tramvia, els gossos, i tot.

Retut per la fatiga i la xafagor, arribà al peu de la torre. Va mirar, i el cor li féu un salt, un calfred de cap a peus, i les cames se li segaren. Seguidament, li pujaren les sangs al cap, els cabells se li eriçaren, els ulls se li van esgarriar. La porta de la torre era oberta! Havia estat visitada per algú abans que ell. Amb les mans al cap, va ficar-se dins. Amb l'astorament no veia res. D'esma va començar a obrir habitacions, armaris, taules, calaixos i a regirar-ho tot. No es feia càrrec de res. Calia asserenar-se. Provà d'asserenar-se. S'asserenà poc o molt. I quan es va sentir més apai-vagat, féu una segona exploració. Amb gran sorpresa veié que no hi mancava res. Tot era en ordre i al seu lloc!

O són coses de bruixes, o jo m'he begut el seny!—mormolava el senyor Jeroni.—Després de tot, però, respirava, perquè s'havia tret un pes de sobre, i la idea d'un furt a casa seva. Animat, amb posat rialler, i tot fregant-se les mans, se'n va anar al jardí. I, oh!... en passar per davant del galliner, va rebre una forta impressió que cuidava trastocar-lo. Els lladres, realment, havien entrat; el galliner estava net d'aviram, la porta automàtica bonyegada d'un cop de peu. Les menjadores i ponedores destruïdes, i el reixat amb un gran esvoranc. A més la figuera havia estat *acariciada*, moltes figues es veien escampades per terra i aixafades a cops de peu.

El senyor Jeroni, sempre l'havien perdut dues coses: la seva tossuderia

i el tenir-se per savi. Ell volia entendre en tot. Donar lliçons a la gent i no rebre consells de ningú.

Practicava per sport tots els oficis. Si feia de mestre de cases, usava mortar d'una composició que només ell entenia; era tan bo que les rajoles saltaven tot seguit. Quan construïa sostres, posava bigues de poll, que es corcaven. Si feia un muntant per aguantar molt de pes, usava fustes de poca resistència. Quan feia de pagès, usava adobs de la seva invenció. Si sembrava, ho feia fora de temps; si esporgava, feia ús d'una serra, i així tot; i, encara, deixava la feina a mig fer. Amb motiu del robatori de la torre, el senyor Jeroni va sentir-se serraller. Per bé que mai no havia fet d'aquest ofici, es va veure en cor de construir una col·lecció de panys que assegurarien la casa contra les noves temptatives d'assalt. Per això va improvisar una estança en taller de manyà. Va instal·lar una enclusa, un forn, i una manxa. Va comprar un foradador mecànic, un joc de llimes i un martell, i contractà un vailet per manxar. El senyor Jeroni començà la tasca amb gran desesperació de la família. Amb el forn encès, a la casa no es podia viure de tanta xafagor. Els picaments de l'enclusa no donaven a la família una estona de repòs. Si les peces s'havien de juntar al foc, ell les juntava amb cargols; si s'havien d'acer de fer ells les feia de ferro. Allà on havia d'anar un ressort, ell no en posava.

Quan va tenir la feina feta, la portà al xalet. Prop d'una setmana va esmerçar a instal·lar-la. En va posar al galliner, a la porta del reixat, de les habitacions, a la cuina econòmica, di-

4. - EL BORINOT.

pòsit d'escombraries, armari d'escombres, caixó dels fregalls, al tap de l'aigüera, i a tots els mobles que ja tenien pany, per reforçar-los. Aquesta defensa contra els lladres va ésser completada amb d'altres que farien impossible llur pas pel jardí. A la vorada de la torre, escampà gavarrots; a les soques dels arbres, entortolligà *espino artificial*; cobreix de gatoses les parets del reixat, afina la punta de les llances que limiten superiorment el reixat, i, finalment, enfila entre els barrots esmentats un fil elèctric: en tocar-lo, els lladres rebrien una descargada elèctrica fenomenal.

Fou enlestida la instal·lació defensiva de la torre, i el senyor Jeroni no hi veia de content. Amb cara riallera, i satisfeta, va dir a la muller, havent sopat: d'aquí endavant, podrem viure tranquils. És impossible que tornin a robar. Al jardí, no hi podran entrar, i a dins, tot està segur, de l'armari de lluna fins a l'espolsador. Infeliç del que s'acosti!...

* * *

Era una nit negra... com una gola de llop. Llampava i plovia de valent. Degut al mal temps, *xanxes*, serenos, i d'altres s'aplegaven a les tavernes i barraques de burots; on, a més de fer-la petar, es reviscolaven amb bons tragos de vi. Aprofitant el temps tan dolent, i la manca de vigilància, quatre lladregots enfilaren el carrer que conduïa a la torre del senyor Jeroni; anaven a *treballar*, i amb èxit.

Quan varen arribar en front de la casa, pegaren una llambregada ràpida

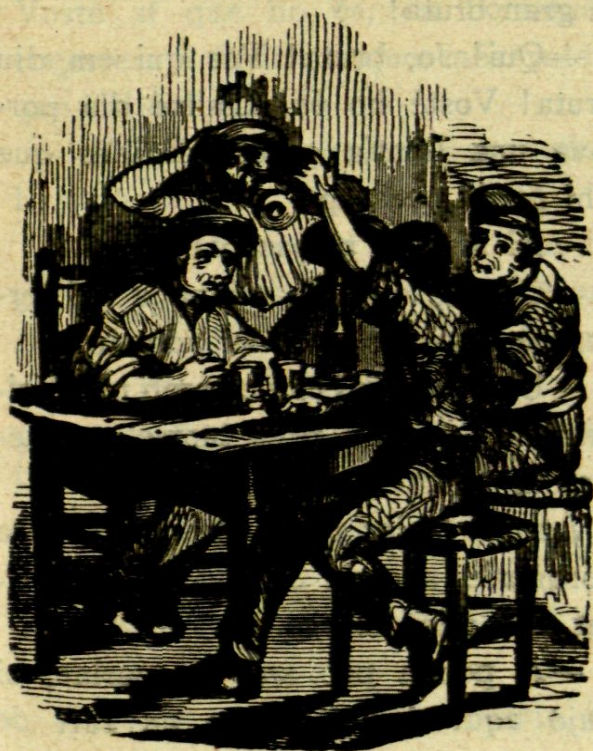
per tots cantons. No veient res, es van decidir a fer l'assalt. Un de ells, després de ficar el ganxo al forat de la clau, va rebre una forta descàrrega elèctrica que el féu rodolar per terra, mentre endreçava els renecs més esfereïdors. Oberta la porta es ficaren dins del jardí, i en arribar a la vorada del xalet, un dels assaltants va relliscar per haver trepitjat una pell de taronja, va caure i es va clavar els gavarrots a les anques. Les flastomies més espantoses eixiren dels seus llavis, en sentir-se ferit. En enfilarse un terç per la figuera per assolir una finestra del primer pis, es ferí les mans amb l'*espino* que cobria la soca. Unes malediccions que feien feredat trencaren el silenci de la nit. Davant d'això, tots decidiren fer un gran escarment a l'autor d'aquells enginyers, robant tot el que poguessin, i malmetent el que no es poguessin endur.

Dins de la casa, el primer que van fer fou treure tots els panys i llençarlos al pou. Seguidament, començà el saqueig: cristalleria, joc de coberts i roba de taula; del menjador, passaren al saló, on ompliren un sac amb els bibelots, figures de porcellana, bronzes i cortinatges. Acabat, pujaren al dormitori, on es van fer amos de l'arsenal d'armes que el senyor Jeroni tenia per la defensa de la casa ...i de sis parells de botines de totes classes, tres capells, una dotzena de camises, nombroses corbates. Donaren un cop de peu a la porta i es plantaren al despatx, d'on van prendre la documentació de finques, patents d'invenció, i un joc d'escriptori esmaltat de molta vàlua.

Amb tot allò van omplir sis sacs, que van carregar cautelosament en un

carro que comparegué guiat per un "company de causa".

El temps seguia rúfol, el temps seguia, doncs, afavorint els lladres. No calia anar massa de pressa; així és que abans de marxar decidiren revisar-se en premi a la bona jornada que acabaven de fer. Tranquilament es van entaular, i es serviren com a bons germans mantes llaunes de conserves de llagosta, de salmó, i tonyina. Per postres, encetaren un pot

de confitura de préssec. I tot ben remullat amb expressius brindis per la prosperitat de l'"ofici".

Però encara manca el fi de festa. Satisfets de l'àpat, mig embriacs per la beguda, es van aixecar de taula disposats a venjar-se del mal que havien pres en assaltar la torre. Se'n van al saló i amb unes faques comencen a fer sets en les butaques, fins a fer sortir les molles com budells; arrenquen les gatoes de la paret de la

torre i les posen entre els llençols dels llits; omplen de gavarrots unes botines amb gomes i unes botes de muntar del senyor Jeroni; entortolliuen d'*espino* les baranes de l'escala de la casa. Fetes aquestes operacions, arrenquen les canonades del gas, el comptador, els fils elèctrics, ho tiren a la cisterna, on aboquen també bales d'alfals que trobaren a la cort, matalassos, bótes de vi, bateria de cuina; i per fi vesteixen una làmpara del "hall" amb una capa, un tapaboques i una gorra, de tal manera que en entrar l'amo de la casa es creuria trobar-se davant d'un penjat.

Satisfets de l'obra, els quatre lladres pugen al primer pis i s'abillen amb roba interior nova, calçotets, samarretes, mitjons (amb inicials brodades per la muller del propietari), es posen camises planxades, colls i punys tous, corbates de seda, s'endossen vestits d'americana i jaqués. Uns barrets de moda completen la indumentària.

Seguia plovent a bots i barrals, llampava i tronava. Pel temporal, l'electricitat seguia apagada. Les tenebres afavoriren la fugida dels quatre "senyorets".

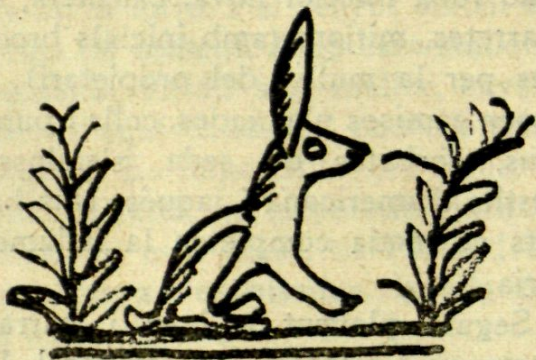
* * *

Al dia següent, el senyor Jeroni es despertà boig d'alegria. Mentre esclatava la tamborinada havia tingut un somni d'aquells que es recorden tota la vida. Havia somiat que un exèrcit de molts lladres assaltava la torre. Però, pobres! a la primera temptativa bon nombre en morien, enfilats a les llances del reixat, talment com peixos en una xarxa; la vorera

6. - EL BORINOT.

s'envermellí amb tanta de sang com els lladres van vessar. D'altres quedaren estesos en rebre una descàrrega elèctrica fulminant; la resta queien malferits en topar amb les gatoses i gavarrots. El senyor Jeroni, que era a dalt de la torratxa, amb una ametralladora va tombar el capitost. El seu triomf d'inventor era tan gran, que rebia felicitacions de tot el món; França el feia *Cavaller de la Legió d'Honor*; Alemanya li donava la Creu de Ferro; Lenin li regalava una bandera vermella; l'emperador de Siam, uns calçotets de seda; el Mikado, un sac d'escuradents extrafins, i per fi, el govern el nomenava *Conde*.

EMERENCIÀ ROIG RAVENTÓS

EN UN CELOBERT

—Mariagneta! Mariagneta!! Mariagneta!!!

—Qui em crida?

—Jo, la crido! Ja fa mitja hora que m'estic esgargallant.

—Doncs fins ara no l'he sentida. Estava a la part de darrera fent els llits.

—Anava a bombar; però la senyora (*en to de burla*) s'ha deixat l'aixeta oberta.

—Filla meva, no sé què dir-li; una no pot pas ésser per tot.

—És que l'altre dia ja va passar el mateix. Si vostè no fos tan descuidada...

—Ai, ai! On va, això? Encara em renyarà.

—Si no li agrada, deixi-ho.

—No ho vui deixar; no em dona la gana.

—Si és dona de gana ja sap on ha d'anar.

—Miri! Quines indecències de dir, la gran bruta!

—Qui! Jo, bruta! Ves qui em diu bruta! Vostè ho és! L'altre dia portava una llàntia a les faldilles que s'hi podia sucra pa.

—Ai la gran trapacera!

—Que ho digui la minyona del tercer pis, que me'n va fer adonar.

—Uix! Ves qui es fica amb mi! Valdria més que no tirés tantes porqueries al pou.

La del tercer pis.—Qui és que tira porqueries al pou? Ja deu haver xerricat una mica massa.

—A poc a poc amb el parlar; si pujo aquí dalt li clavo un fart de bufetades.

—Ara mateix n'han passat una pila que anaven a bufetades. Encara ningú me l'hi ha posat, la mà a la cara. Ni el meu pare! Que es pensa que sóc la Rita?

La Rita.—Què vol dir amb això?

—Jo... res; però la del primer pis va dir que li havia dat una bufetada i que vostè ni menys s'hi havia tornat, i com que jo vaig sentir el xec...

—Embustera, més que embustera!

EXTREMS

—Si vaig ésser jo qui l'hi vaig dar a ella.

—Figuri's que va dir a la senyora que llavors del robatori de càn Sunyol m'havien ficat a la galera, perquè hi va haver qui em va veure a la cantonada del carrer de Fernando mentre el feien; però la senyora no en va fer cas, perquè ja sap que el vi li agrada una mica massa.

La del primer pis.—Ai, putinera! Vostè sí que ho és, de borratxa i trapacera i bruta, i que més valdria que callés.

—Festeja més que cap gos: tothom la segueix.

—Senyal que els agrado. No tingui por que la segueixin a vostè amb aquest nas d'apagar llums; hi ha més gènere que a la Duana.

La de l'entresol.—Vaja, vaja! Callin, que ja fan mal de cap.

—Ella ha començat; no li deia pas res, jo.

—No vui callar: si no ens vol sentir, tapi's les orelles.

—Doncs no calli. Ja la coneix tothom per escandalosa.

—I a vostè per trapacera.

—Porca!

—Indecent!!

—Mala dona!!!

—Lladre!!!!

—Tu ho ets!

—Per què m'ha de trencar el respecte? *Per què m'ha de dir TU?*

ROBERT SANALL (*Albert Llanas*).

Per a una noia: guarnir-se els enagos amb puntes de París.

Per a un argenter: Comprar i fondre la plata de l'enciam.

Per a un notari: escriure un testament amb una ploma d'aigua.

Per a un metge: tallar una mà de paper d'estrassa.

Per a un pastisser: fer una bona fornada de pans d'or.

Per a un escriptent: escriure fulles de bleada.

Per a un dentista: arrencar les dents de les claus.

Per a un fuster: treballar amb el Banc d'Espanya.

Per a un periodista: publicar boles de billar.

Per a un manyà: posar pany a la Portaferriassa.

—*Alsa, noia, com deixes anar la sal.*

—*Per això l'han desestancaada.*

(De "Lo Xagnat", any 1870).

(Fa allusió al fet d'haver-se permès la venda lliure de la sal, que abans, com avui el tabac, no podia ésser venuda més que en determinats establiments: la sal, doncs, era un article "estancat").

10. - EL BORINOT.

HUMOR D'AHIR

LA LLENGUA CATALANA

Temps fa, i no poc per cert, que bullia dins mi el desig de defensar amb la meva pobra ploma, la fins ara oblidada llengua catalana.

Els jocs florals, els certàmens literaris, les reunions que per ressuscitar aquesta morta viva, tenen poetes entusiastes, i tot quant es fa en dit concepte, és lloable si es vol, perquè enclou en si una idea gran i regeneradora: però tot això lluny de conduir-nos al cim de les nostres aspiracions, ens en aparta, promou discòrdies, forma bàndols, i el resultat fóra una disputa interminable, de la qual la verdadera víctima seria la preciosa llengua que es tracta de ressuscitar.

A què ve? A què treu nas? ni quina solució ens pot dar, quan la qüestió és purament científica i requereix tractar-la amb la importància de què és digna?

Jo, menys frívol que tots els qui fins ara s'han acalorat defensant-la i combatent-la, m'he reconcentrat en mi mateix, he estudiat de nit i de dia per espai de trenta tres anys consecutius, i després d'investigacions, comprovacions de dades, i tot el que pertany a dit objecte, em trobo en el cas de poder provar que la nostra llengua és la més rica, la més fluida, i la més estesa de totes, suposat que totes les altres són extreteres enterament de la nostra.

Crec que tothom convindrà en què vertaderament aquest és el major servei que es podia fer a la llengua catalana, quan amb ell es pot dir a tots els que se'n burlaven: "Si no fóssim nosaltres, no fóreu vosaltres, les vostres llengües són filles de la nostra, humiliu-vos i parleu català, que és la llengua que legítimament i per dret ha de parlar tothom per força". Això sentat, poso aquí alguns exemples, no tots els que podria, però sí el sufi-

cient per provar que la nostra és la mare de totes les llengües, conegudes fins al dia.

Anglès

Infants órfans - Tinc son - Tarit tarot - Estic amb cinc germandats - Bes-cuits.

Alemanya

Saben si es taca, si es mulla? - Elàstics blaus - Gotim verd - Oques grasses - Brases grosses.

Rus

D'un buf va quedar pitof - Menjar arrop.

Francès

Xaval - Calés - Rulé.

Alarb

A la Babalà - Bufar no fa fi.

Italià

Mustatxoni - Muixoni - Carquinyoli - Picotí - Nyigui - nyogui - Escapulari - Xitxarello.

Polac

Qui li piqui que s'ho rasqui - Cent sacs xics - Mira que s'osqui - Ves que s'envesqui.

Grec

Uix - Vols cocu, Quico? - Llogar pis m'empalaga.

Basc

Un nyinyo guenyo.

Portuguès

Són a sarau?

Crec que deixo enterament provat el que proposat m'havia i que quan l'acadèmia nomenada a l'efecte adopti el llenguatge universal, pendrà la llengua catalana com a única a propòsit, i se'm darà a mi una corona de qualsevol cosa, en premi dels esforços que jo he fet a favor de la literatura de ma pàtria.

UWB
ROCH BINOBA

(Transcrit de "L'Xanguet" 1865).

EL MILLOR BRESSOL

*A l'amic En Marian Grau
i a la seva esposa Na Mercè
en la mort del seu filllet.*

Sento l'esposa, serena, que canta
dintre el silenci vivent de la nit.

—Calla, amor meu, que no saps com
veure't vetllà un bressol
[m'espanta
engelebrit.

—Com vols que pugui restar jo
si, cada volta
[callada,

que el meu cor em bat,
sento que el ritme d'aquesta tonada
ve d'un bressol

que bat l'eternitat!
Dorm, filllet meu, d'una bona dormida,
si de mon ventre et robava la Vida
i de mos braços la pàlida Mort,

ara, desperta de nit i de dia.
et bressaré amb molta més gelosia,
més viu que mai, al bressol del meu
[cor.—

VENTURA GASSOL.

UNA FLAMA

Una flama es dóna al vent
—la flama i la llum interna—
amb la inquietud eterna
de l'humana moviment.

S'apaga com una flor
amb un perfum d'enyorança
qui atendreix la deslliurança
de la miqueta de plor.

Aquest plor sembla de dins
els nostres profunds destins.
La flama és la fe rebel

i el vent qui la mou deu ser
el misteriós Anhel
qui és flama nostra també.

SEBASTIÀ SÀNCHEZ-JUAN.

VOLVES

A París un pastisser que venia dolços amb matèries tòxiques ha estat penyorat amb 1.200 francs.

Aquest sí que ha fet un bon pastell.

* * *

Ens diuen que pensen arreglar les oficines de l'“Institut Municipal d'Hygiene” que es troben en estat deplorable.

Gràcies a Déu que aquests senyors es decideixen a predicar amb l'exemple.

* * *

Ja hi som. Comencen a ploure queixes nombroses contra el funcionament del “Gran Metropolità”.

Ja ens estranyava que aquest Metre ens sortís a la mida.

* * *

Els alemanys no obliden que el Kaiser és l'únic home a Alemanya que tenint set fills no en va perdre ni un al camp de l'honor.

No sé perquè s'han d'amoïnar d'aquesta manera, tot són casualitats.

* * *

Durant el passat desembre moriren 92 persones del càncer.

Sort que aviat tindrem un Hospital.

* * *

Dintre de poc es celebrarà la Conferència del Desarmament. Itàlia en el seu pressupost 1926-1927, destina 401 milions per Guerra.

* * *

“El divendres un home tancà la seva esposa al pis perquè ell havia de marxar per quinze dies.

Què hi diuen les Associacions Femeninals?

* * *

12. - EL BORINOT.

L'alcalde digué que potser no es deixaran reconstruir les barraques fetes malbé pel temporal.

No tenim res a dir-hi, però cal saber: on viuran aquesta gent?

* * *

El Governador ha estat autoritzat per resoldre les qüestions entre actors i empresaris, car sembla que cada dia s'entenen menys.

Es el mal de sempre, aquí es dona poca importància a tot el que es refereix al teatre.

A França la societat d'actors és regida per un comitè, els membres del qual són nomenats pel Ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts.

* * *

Es vol fer un Institut d'Orientació Municipalista.

Està bé. Feia tanta falta!

* * *

Es torna a debatre l'assumpte del carril de Sarrià en el referent al seu pas subterrani pel carrer de Balmes.

Creiem que és una qüestió "fonda".

* * *

Retallem d'un diari:

"Telegrafien de Shanghai que l'exèrcit d'Hong Kong ha atacat la població de Chu Kiang que defensa el general Me Ti Su".

* * *

Diu "La Noche" parlant de la vista d'una causa a l'Audiència de Lleyda:

"La sesión de ayer se dedicó a interrogar los numerosos testigos que han evacuado en el acto del juicio".

Lector, no us espanteu: és un terme judicial.

PETIT I PATAUD

Del balconet estant

Fet i fet som al país de les popularitats. Que ho digui la Berta. Quí és la Berta? qui volem? la Berta Singerman, la deliciosa declamadora argentina. En pocs dies d'ésser a Barcelona, Berta Singerman, ja s'ha convertit en "La Berta". Així com Santiago Rusiñol es convertit en "Tiagu".

La Sala Parés ha dedicat un homenatge a Berta Singerman: una mena d'homenatge de l'alta cultura, de l'alta intel·lectualitat catalana. Una idea de la solemnitat la dona, perfecta, la presència, i més que la presència el fet de prendre-hi part En López-Picó; que és com si diguéssim que hom "va treure el St. Crist gros".

López-Picó ha reincidit (Farran i Mayoral potser li estirarà les orelles). Ha reincidit en què? Ens explicarem: ell, l'estrenu cavaller de l'ideal i de l'art pur i altíssim contra tota concessió a la popularitat, va cedir un dia—o, Déu! com es comprèn?,— i va escriure el llibre "Popularitats" (Farran i Mayoral li va estirar les orelles). I ara s'ha deixat, un altre cop—ço és reincidència—a la popularitat de Berta Singerman; i López-Picó, el del recó modest i penombra del Cafè de la Rambla (després del Continental), s'ha deixat proclamar en plena pompa i amb esclats de llum. Però per

aquesta vegada encara li ho perdonarem (oi, Farran i Mayoral?).

Qui també hi prenia part era el polític Adrià Gual. Com podia no ésser-hi, en un acte a honor de Berta Singerman, ell, que ha creat un protagonista d'aquest nom en la seva obra "La pobre Berta"?

I que bé! (això ho sentirem a més de quatre): l'Adrià Gual tenia un llegir que feia puntetes a la mateixa Berta.

* * *

Llibres & lletres

COMENTARIS

Dels quatre llibres que han donat a la llum—collecció seriada—les "Edicions Diana" en la biblioteca d'autors independents, "Ma vida en doina" (Memòries del Doctor Verdós) d'En Joan Santamaria és el menys sortós. Sense por de tenir de rectificar, afirmem que no arriba ni de bon tros a l'alçada dels llibres d'En Pla ni del de Manuel Brunet. Es inferior per diversos conceptes.

Això és dit sincerament, sense ànim de molestar ni mica, el seu autor.

Primerament, hem trobat en el llibre d'En Santamaria que no hi havia una unitat de conjunt.

Llibre de memòries, escrit en forma novellesca, no es cenyeix—al nostre entendre—dins del límit natural on tenen de limitar-se les memòries.

Així per exemple, en els llibres de memòries sols té d'anotar-se el que passi a l'autor o els fets d'altres individus que estiguin estretament iligats

amb la vida del protagonista. No creiem que unes memòries puguin servir de pretext per anar explicant coses—interessants, si voleu—però que res no ens diuen de la vida i obra del personatge qui escriu la seva vida.

Partint d'aquest punt de vista en "Ma vida en doina" per ajustar-se més a unes memòries, i sense que el llibre perdés res en qualitat, podrien suprimir-se perfectament els capítols "l'Eudalt"; "El pecat reservat", capítols, contes bells en si, però que desdiuen en un llibre de memòries, fent-li perdre unitat.

En el llibre d'En Joan Santamaria—estil planer; agradable—les situacions es canvien amb rapidesa extraordinària sense mirar-se massa en aquests canvis. Cal dir, però, que l'autor salva amb destresa aquests salts.

El Dr. Verdós, protagonista de les memòries, és, podríem dir-ne, una superació del D. Joan d'En Zorrilla. Ja que aquell tenia d'anar darrera les dones. En canvi en aquest, són més aviat les dones que van al seu darrera.

S'observa en "Ma vida en doina" moments de comicitat aguda. El punt culminant és quan el Dr. Verdós prefereix veure el rei a fruit del cos de la Duquesa de Fòscoli i la desillusió tinguda quan veié el monarca ajupit darrera d'uns esbarzers "amb la panereta a la fresca".

"I ho confesso. No em va causar cap impressió majestàtica. Al capdavant era un home com jo".

També per aquest gènere, hi ha el desafiament que tingué amb el Príncep Ruprecht d'Hesse, ex-marit de la Duquesa de Fòscoli, i que el Dr. Verdós s'entestà a fer-li un trauc en "les

14. - EL BORINOT.

seves calces, la part mitja del seu cos..."

Són moments en què esclats d'hilaritat fan deixar-vos amb gust la lectura.

Es nota també en aquest volum un excés de comarcalismes lleidatans.

Esperem amb interès el segon volum d'aquestes memòries "La nau a port" per admirar l'obra un xic deslligada, un tros fantàsica, pintoresca i llampant d'En Joan Santamaria.

JORDI ARQUÉ.

Barcelona, 10-1-1926.

—Ha sortit el volum XVI de la Fundació Bernat Metge, amb "Les Consolacions" de Sèneca, traducció de Mossèn Carles Cardó.

—Ha sortit el llibre de J. Puig i Bosch "Poema Pastoral".

—Ha sortit el primer número de "Gaseta de Vilafranca", periòdic quinzenal de Vilafranca del Panadès.

—Ha sortit el primer número de "La Creuada", periòdic setmanal per combatre la flastomia: publicació del "Foment de Pietat Catalana".

—Hom anuncia la pròxima publicació d'una versió catalana de la Bíblia, a càrrec dels monjos de Montserrat.

—Antoni Cases i Fortuny ha enllestit un drama titulat "La presó de Lleyda".

—Hom anuncia la publicació d'unes "Monografies d'Art" i d'unes "Monografies Mèdiques".

—Aviat sortirà la terça edició de "Nocions de Puericultura" del Doctor Roig i Raventós, per l'Editorial Políglota.

—Ha sortit el segon volum de la "Biblioteca Damisella" amb la pro-

ducció de Clovis Eimeric, "Per sí o per no, val més casada".

—Ha sortit "L'Abella d'Or", calendari-almanac per a l'any 1926.

—Ha sortit "Sota els ulls de Madona Pobresa", novella de J. Civera i Sormaní.

—Ha sortit "Silèn", novella de Pere Corominas, de la "Biblioteca Catalana".

—Emili Pascual d'Amigó ha publicat un llibre "Daniel", de poesies i poemes; Editorial Políglota.

—La biblioteca de "La Il·lustració Catalana" dona un altre volum de les "Obres completes de Mossèn Cinto Verdguer", amb "Barcelonines".

—Es de pròxima aparició el segon volum de "Miscel·lània Religiosa" del P. Miquel d'Esplugues, dedicat a Sant Francesc de Sales, patró del periodisme catòlic.

—"L'Orfeó Català a Roma" és el títol d'un llibre publicat contenint el relat del viatge i estada de la gloriosa institució a la ciutat eterna.

—Hom prepara un homenatge "popular" a Santiago Rusiñol, iniciat per uns obrers.

—Divendres, dia 15, es celebrà esplendorosament a la Sala Parés l'homenatge dels poetes catalans a la recitadora argentina Berta Singerman.

—Ha sortit "L'escena muda", la primera revista cinematogràfica catalana.

—Els "Amics de la Poesia" obsequiaren dissabte, dia 16, a la nit Berta Singerman al Palau de la Música Catalana. Hi cantà l'Orfeó i la cobla Barcelona hi executà diverses sardanes.

—Ha sortit el segon volum d'"Els tres allucinats", de Puig i Ferrer, publicació de "La Novella d'Ara".

Dels llibres recents

A UN ROSSINYOL DE VALLVIDRERA

Romancet dedicat a mos amichs don Antoni Rubió y don Lluís Carles Viada.

Rossinyol, bon rossinyol,
he sentida la teva harpa,
l'he sentida un dematí
de Vallvidrera a Valldaura,
fent rodolarhi tos cants
com perles dintre de l'aygua:
cantaves l'amor a Deu,
l'anyorament de la patria,
los misteris de la nit,
les llums de la matinada,
ton amor entre les flors,
ton niuet entre les branques,
ta maynadeta, que viu
de cançons y de becada.
Trobador del mes de Maig,
rossinyol, refila y cànta,
mes no dexes exos cims
per los vergers de la plana:
no hi vingues a la ciutat,
que hi hà una gent mólt ingrata:
diu qu' estima als aucellets,
diu qu' en son cor los regala,
mes als que canten millor
los posa dintre la gavia.

Vallvidrera, 9 de Maig de 1897.

Del llibre "Barcelonines" de Mossèn Cinto Verdaguer, suara publicat per la "Il·lustració Catalana". Servem l'ortografia de l'original.

IMP. ALTÉS

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

CARRER DE FERNANDO

- 24 i 26. Sastre, Mod. i Camiseria.—BAS I TARRIDA
33. Ganiveteria.—AMERICAN MACHINE.

CARRER CORTS CATALANES

451. Inst. elèct., aigua i gas.—RAFEL SALA.
614. Pelleteria.—"LE RENARD".

CARRER DE TALLERS

72. Ceràmica i rajoles.—CASIMIR VICENS.

CARRER MUNTANER

65. Ribas i Ferrer. B. Regina *Novelles escollides*

CARRER BOTERS

4. F. MONFALCÓN. Tapissos pintats i oleografies.

CARRER DEL CALL

1. C. FONT. Mantons Manila i Mantellines.
9. Llaneria i Sederia.—CASA PUIG.
28, pral. J. COSTA.—Antiguitats d'art.

CARRER DEL PI

- 13, 2.º. SASTRE.—L. MIR.

CARRER DE SANT PAU

3. Camiseria del Liceo.—JOAN VALLVÉ.

CARRER BALMES

126. RADIO-ELECTRIC Manufacturers.

RAMBLA DE CATALUNYA

15. Pelleteria "La Siberia".—J. TICÓ.
94. LA ARTÍSTICA.—Brodats i Confeccions.
124. Instal. bones i barates.—Barnadas i Espinet.

CARRER DE LA BOQUERIA

- 36 i 38. Camiseria.—RODRIGUEZ & FERRER.

CARRER CORRIBIA

- 2 i r. Lligues i Tirants CATALONIA.

CARRER VILA-VILÀ

66. Palla i Alfals JOSEP CATALA.

CARRER PORTAFERRISSA

22. Ganiveteria i perfumeria.—VDA. DUCHEIN

CARRER FONTANELLA

18. Art. Fotogràfics i Radio.—PÉREZ i SÁBAT.

CARRER JOVELLANOS

4. Art. Fot. i treballs de Laboratori.—E. Picazo

RONDA SANT ANTONI

60. OLLA EXPRESS.—Detalls a Import Acar.

CARRER SALMERÓN

140. Articles fot. i radio.—V. CALDÉS ARÚS.
193. Làmp. Elect. i radio.—RAMON RABASA.

DIAGONAL

460. "Radio Iris".—J. B. MODOLELL.

SALA PARÉS
Establiments **MARAGALL**
Petritxal, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en C.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despatx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER

Corts Catalanes, n.º 643
Telèfon 813-S. P. - BARCELONA

F. CARRERAS CANDI

NARRACIONS
MONTSERRATINES

CONTÉ ENTRE ALTRES:

La roca del Gegant encantat - Lo senyal del Cap de Mort - Lo Cavall Bernat - Lo Vall-Mal - Lo drama de Sant Miquel - Lo fals ermità de Montserrat - Lo bandoler de Montserrat.

Vol. de 400 pags. il·lustrat amb 35 gravats

IMPREMTA ALTÉS
ANGELS, 22 I 24

Preu: 2 ptes.

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS - AUTOTIPIAS

CALÇATS

ALFONS
RASPALL

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrissa, 13
BARCELONA

LLÀTZER DE TORMES

el clàssic de l'humor **2**
demaneu-lo a totes les llibreries **Pessetes**

RELOTGERIA "EL MARINO"

Alpina

EL MILLOR RELOTGE SUIS DE PRECISIÓ
Garantit per deu anys i únic que durant
els cinc primers s'adoba de franc en
tota mena d'espallaments

PER A ENCARRECS:

Jaume Roca, Ordre, 136. - Sant Andreu.
Josep Torruella, Ripollés, 73. - Sant Martí.
Merceria Bell Caprici, Carmel, 50. - Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:

Jaume Fonollosa, Canvis Vells, núm. 8.
Bisuteria fina. - BARCELONA

FÀBRICA
D'HULES

Agustí
Castells

Portaferrissa, 18

Telèfon 1983-A

BARCELONA

Fàbrica de Llonganisses,
la millor de la nostra terra.

TELÉFON { A SEU D'URGELL, N.º 124
A BARCELONA, N.º 2023-A
A SITGES, N.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

"ELS PIRINEUS"

Quingles i Escaler

CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

105/172